

Sygn. akt I C 412/21 upr

Dnia 3 września 2021r.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Grażyna Poręba

Protokolant: sekr. sąd. Aleksandra Miłek

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2021r. w Nowym Sączu

na rozprawie sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko K. W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej K. W. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 13.450,06 zł (trzynaście tysięcy czterysta pięćdziesiąt złotych 06/100) z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 12.646,54 zł (dwanaście tysięcy sześćset czterdzieści sześć złotych 54/100) i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 803,52 zł (osiemset trzy złote 52/100) od dnia 10 kwietnia 2021 roku do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanej K. W. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 2.809,26 zł (dwa tysiące osiemset dziewięć złotych 26/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Z:

1) odnotować wyrok,

2) kal. 7 dni.

Dnia 3 września 2021r.

Sędzia:

Sygn. akt I C 412/21

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 3 września 2021r.

Powód (...) S.A. w W. w pozwie z dnia 16 kwietnia 2021r. domagał się zasądzenia od pozwanej K. W. kwoty 17.177,75 zł. w tym kwoty 15.806,79 zł. tytułem niespłaconej należności z umów pożyczek z maksymalnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 10 kwietnia 2021r., kwoty 327,56 zł. tytułem odsetek umownych za opóźnienie w spłacie rat umowy (...) w wysokości stopy procentowej równej maksymalnym odsetkom za opóźnienie za okres od dnia 10 kwietnia 2019r. do dnia 9 kwietnia 2021r., kwoty 1.043,40 zł. tytułem odsetek umownych za opóźnienie w spłacie rat umowy (...) w wysokości stopy procentowej równej maksymalnym odsetkom za opóźnienie za okres od dnia 14 sierpnia 2019r. do dnia 9 kwietnia 2021r. oraz zasądzenia zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu podał, że strony zawarły dwie umowy pożyczki: w dniu 8.04.2019r. nr (...), w dniu 12.08.2019r. nr (...).

Na pierwszą z pożyczek składały się kwota pożyczki netto 3.234 zł. w tym kwota 234 zł. przekazana zgodnie z dyspozycją klienta na opłacenie składki z tytułu przystąpienia do grupowego ubezpieczenia bezpośrednio na rachunek agenta, opłata przygotowawcza 40 zł., prowizja za udzielenie pożyczki 1.511,38 zł., wynagrodzenie z tytułu świadczeń w ramach elastycznego planu spłat 647,74 zł., odsetku umowne 378,93 zł., łączna kwota do spłaty wynosiła 5.836,51 zł. W trakcie trwania umowy zmniejszeniu uległa roczna stopa oprocentowania a w konsekwencji odsetki uległy zmniejszeniu o kwotę 24,46 zł. W związku z nieterminową spłatą rat pożyczki powód naliczył odsetki od zobowiązania przeterminowanego w łącznej kwocie 327,56 zł. Z tytułu tej pożyczki pozwana dokonała wpłat w łącznej kwocie 2.017,64 zł. z tego 1.786,04 zł. stanowi spłacony kapitał, prowizję, opłaty i 231,60 zł. stanowią odsetki umowne. W związku z wypowiedzeniem umowy przed okresem, na który pożyczka została zawarta saldo zadłużenia zostało pomniejszone o nienależne części kwoty z tytułu odsetek umownych 0,71 zł. wynagrodzenia z tytułu świadczenia w ramach elastycznego planu spłat w wysokości 29,71 zł.

Na drugą pożyczkę składały się: kwota pożyczki netto 7.834 zł. w tym kwota 234 zł. przekazana zgodnie z dyspozycją klienta na opłacenie składki z tytułu przystąpienia do grupowego ubezpieczenia bezpośrednio na rachunek agenta, opłata przygotowawcza 40 zł., prowizja za udzielenie pożyczki 3.700,97 zł., wynagrodzenie z tytułu świadczeń w ramach elastycznego planu spłat 1.586,15 zł., odsetku umowne 886,87 zł., łączna kwota do spłaty wynosiła 14.138,29 zł.

W trakcie trwania umowy zmniejszeniu uległa roczna stopa oprocentowania a w konsekwencji odsetki uległy zmniejszeniu o kwotę 90,30 zł., w związku z nieterminową spłatą rat pożyczki powód naliczył odsetki od zobowiązania przeterminowanego w łącznej kwocie 1.043,40 zł. Z tytułu tej pożyczki pozwana dokonała wpłat w łącznej kwocie 1.570,60 zł. z tego 1.459,77 zł. stanowi spłacony kapitał, prowizję, opłaty i 110,83 zł. stanowią odsetki umowne. W związku z wypowiedzeniem umowy przed okresem, na który pożyczka została zawarta saldo zadłużenia zostało pomniejszone o nienależne części kwoty z tytułu odsetek umownych 119,41 zł. wynagrodzenia z tytułu świadczenia w ramach elastycznego planu spłat w wysokości 315,45 zł.

Obydwie umowy zostały wypowiedziane pismem z dnia 9 czerwca 2020r.

W odpowiedzi na pozew pozwana K. W. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu.

Pozwana kwestionowała powództwo co do zasady i wysokości, umocowanie osób podpisanych pod umową pożyczki, brak wniosku o zawarcie umowy. Zarzucała rażąco wygórowaną prowizję, opłatę za elastyczny plan spłaty, opłatę przygotowawczą, naruszenie zasad współzycia społecznego co skutkuje nieważnością postanowień dotyczących tych opłat. Pozwana kwestionowała zasadność i skuteczność wypowiedzenia umowy pożyczki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) S.A. w W. i K. W. zawarli dwie umowy pożyczki.

Pożyczka nr (...) zawarta w dniu 8 kwietnia 2019r. na okres 18 miesięcy, gdzie kwota pożyczki wynosiła 3.234 zł., w tym kwota do wypłaty klientowi w gotówce to 3.000 zł. natomiast 234 zł. to przelew zgodnie z opisanym w umowie i wniosku celem tj. dyspozycją klienta na opłacenie składki z tytułu przystąpienia do grupowego ubezpieczenia bezpośrednio na rachunek agenta. Opłata przygotowawcza wynosiła 40 zł., prowizja 1.511,38 zł., opłata za elastyczny plan spłat 647,74 zł., odsetki umowne przy oprocentowaniu w wysokości maksymalnych odsetek ustawowych to 403,39 zł. Całkowity koszt pożyczki według zapisów umowy to 2.602,51 zł., w rzeczywistości to 2.836,51 zł. (kwota powiększona o składkę na ubezpieczenie nie wliczoną przez pożyczkodawcę do kosztów pożyczki), w tym pozaodsetkowe koszty to kwota 2.433,12 zł. Całkowita kwota do zapłaty wynosiła 5.836,51 zł.

Pożyczka nr (...) zawarta w dniu 12 sierpnia 2019r. na okres 18 miesięcy, gdzie kwota pożyczki wynosiła 7.834 zł. w tym kwota do wypłaty klientowi w gotówce to 7.600 zł. natomiast 234 zł. to przelew zgodnie z opisanym w

umowie i wniosku celem tj. dyspozycją klienta na opłacenie składki z tytułu przystąpienia do grupowego ubezpieczenia bezpośrednio na rachunek agenta. Opłata przygotowawcza wynosiła 40 zł., prowizja 3.700,97 zł., opłata za elastyczny plan spłat 1.586,15 zł., odsetki umowne przy oprocentowaniu w wysokości maksymalnych odsetek ustawowych to 977,17 zł. Całkowity koszt pożyczki według zapisów umowy to 6.304,29 zł., w rzeczywistości to 6.538,29 zł. (kwota powiększona o składkę na ubezpieczenie nie wliczoną przez pożyczkodawcę do kosztów pożyczki), w tym pozaodsetkowe koszty to kwota 5.561,12 zł. Całkowita kwota do zapłaty wynosiła 14.138,29 zł.

Umowy zawarto w formie pisemnej, zostały podpisane przez pozwaną i ze strony pożyczkodawcy przez pełnomocnika. Pozwana podpisała też wnioski o udzielenie pożyczek.

Obydwie umowy zostały wypowiedziane z dniem 9 czerwca 2020r., pozwana była wzywana do zapłaty przed wszczęciem postępowania sądowego.

W trakcie trwania umów zmniejszeniu uległo oprocentowanie co spowodowało zmniejszenie należnych odsetek w przypadku pierwszej umowy o kwotę 24,46 zł., drugiej o kwotę 90,30 zł..

Pozwana dokonała wpłat z tytułu umowy z dnia 8 kwietnia 2019r. kwoty 2.017,64 zł.,

z tytułu umowy z dnia 12 sierpnia 2019r. kwoty 1.570,60 zł.

/dowód: umowy, wnioski, wezwane, wypowiedzenie umowy, tabela odsetek k. 6-10, 17-32 /

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów przedłożonych przez powoda.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest uzasadnione częściowo.

Umowy pożyczki zostały zawarte z konsumentem w dniach 8 kwietnia 2019r. i 12 sierpnia 2019r. W dacie zawarcia umowy obowiązywały przepisy ustawy o kredycie konsumenckim z 22 maja 2011r.

Art. 36a ustawy wprowadza sposób obliczenia maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu, obliczanych według podanego przez ustawodawcę wzoru odnoszącego się do całkowitej kwoty kredytu, okresu spłaty wyrażonej w dniach i liczby dni w roku.

Stosując podany w ustawie wzór, przy przyjęciu okresu 546 dni spłaty i 365 dni w roku maksymalna wysokość pozaodsetkowych kosztów pożyczki z 8 kwietnia 2019r. wypłaconej konsumentce w kwocie 3.000 zł. to kwota 2.096,30 zł., Naliczone przez pożyczkodawcę koszty przekraczają więc maksymalną, ustawową wysokość kosztów pozaodsetkowych bo wynoszą 2.433,12 zł.

W przypadku pożyczki z dnia 12 sierpnia 2019r., wypłaconej konsumentce w kwocie 7.600 zł. dopuszczalne koszty pozaodsetkowe to kwota 5.310,63 zł., naliczone przez pożyczkodawcę koszty również przekraczają maksymalną, ustawową wysokość kosztów pozaodsetkowych bo te w umowie wynoszą 5.561,12 zł.

Niezależnie od powyższych uchybień wskazać należy, iż sąd zachowuje prawo do oceny postanowień konkretnej umowy pod względem jej zgodności z art. 385¹ k.c. zwłaszcza, iż bezpośrednio kwestia ta jest podnoszona przez pozwaną, wyraźnie bowiem akcentowany jest fakt, iż zawarto umowy na niekorzystnych warunkach z powodu przyjęcia obowiązku zapłaty kosztów związanych m.in. za elastyczny plan spłaty czy umowy ubezpieczenia grupowego.

Stanowczo należy stwierdzić, iż takie nie negocjowane, jednostronnie ukształtowane postanowienia stosunku prawnego, w których poza odsetkowe koszty udzielenia pożyczki są zbliżone do samej kwoty pożyczki stanowią klauzule abuzywne, naruszające zasady współzycia społecznego i dobre obyczaje. W ocenie sądu określenie kwoty

kosztów poza odsetkowych na poziomie około 81% (pożyczka nr 1) i około 72% (pożyczka nr 2) wartości pożyczki zdecydowanie odbiega od sprawiedliwego wyważenia praw i obowiązków stron.

Rację ma oczywiście powód powołując się na swobodę umów, pomija jednak, iż w świetle art. 353¹ k.c. zasada ta nie pozostaje całkowicie dowolna i podlega ograniczeniom m.in. w tym sensie, że umowa nie może sprzeciwiać się zasadom współżycia społecznego. Tymczasem niektóre postanowienia umowy są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i kształtują obowiązki drugiej strony w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami bowiem część określonych przez powoda kosztów nie ma żadnego faktycznego uzasadnienia.

W szczególności opłata za elastyczny plan spłaty jest próbą pożyczkodawcy obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych, do umowy bowiem zostaje wprowadzone rozwiązanie, którego pożyczkobiorca nie może uniknąć, nie dające mu żadnych realnych praw. Mimo nazwania rzekomej usługi elastycznym planem spłat, mającej gwarantować, jak nazwano to w umowie zarządzanie pożyczką, klient za przerwę w spłacie jednej raty pożyczki, ma obowiązek, na początku umowy, zapłacić opłatę w wysokości dwukrotności raty co stoi w oczywistej sprzeczności z interesem konsumenta. Podobnie negatywnie należy ocenić pobierania opłaty z tytułu składki na ubezpieczenie grupowe w kwocie 234 zł. Zupełnie nie wiadomo o jakim konkretnie ubezpieczeniu jest mowa w pożyczkach, dlatego przy okazji tych umów miałyby być opłacane składki na ubezpieczenie i czy faktycznie umowy te zostały zawarte.

Powyższe postanowienia umowne należy uznać za abuzywne i nie obowiązujące pozwaną.

Pozostałe poza odsetkowe koszty pożyczek tj. niewielka opłata przygotowawcza 40 zł.

i prowizje na poziomie 50% kwot pożyczek są wartościami akceptowalnymi i nie są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego lub dobrymi obyczajami. Konsument zawierający umowy pożyczek z instytucjami poza bankowymi muszą mieć świadomość ponoszenia wyższych kosztów obsługi takiego zobowiązania. Oczywistym jest, iż w przypadku pożyczki/kredytu bankowego, podmiot ten zastrzega sobie prawo do szczegółowej weryfikacji dochodów klienta, do większego zakresu środków zabezpieczających udzielenie pożyczki/kredytu, co czyni, że zawarcie takich umów jest trudniejsze i poprzedzone formalnościami. W tym wypadku dodatkowo pożyczki były zawierane na dłuższy okres czasu bo 18 miesięcy.

Odnosnie zarzutu pozwanej, iż nie składała wniosku o udzielenie pożyczki to jest on nieprawdziwy bowiem i wnioski i umowy zostały podpisane przez pozwaną a dokumenty te zostały w oryginale przedstawione przez powoda.

Umowy zawarte pomiędzy pozwaną a powodem były zawarte w formie pisemnej, w lokalu przedsiębiorstwa. Zgodnie natomiast z treścią art. 97 k.c. osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publiczności poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa. Z umów wynika wprost, iż osoba podpisana pod umowami działa jako przedstawiciel pożyczkodawcy - doradca klienta.

Pozwana także w trakcie trwania umowy, czemu wprost nie zaprzeczyła, dokonała spłaty części zadłużenia. Fakty te potwierdzają, że umowa musiała zostać wykonana i pozwana otrzymała wskazane w umowach środki.

W kontekście powyższych rozważań zobowiązania pozwanej przedstawiają się następująco;

Z tytułu pożyczki z dnia 8 kwietnia 2019r. : pożyczka 3.000 zł., prowizja 1.511,38 zł., opłata przygotowawcza 40 zł., odsetki umowne 275,98 zł. (obliczone na podstawie kalkulatora odsetek kredytowych przy założeniu zobowiązania w kwocie 4.551,38 zł., czasu na jaki została zawarta umowa (...) miesięcy, oprocentowania wg oświadczenia powoda w pozwie 8%, raty równe i czas rzeczywistego obowiązywania umowy do 9.06.2020r. czyli 14 miesięcy). W sumie daje to kwotę 4.827,36 zł. pozwana spłaciła kwotę 2.017,64 zł. do zapłaty pozostaje **2.809,72 zł.**

Z tytułu pożyczki z dnia 12 sierpnia 2019r. : pożyczka 7.600 zł., prowizja 3.700,97 zł., opłata przygotowawcza 40 zł., odsetki umowne 574,33 zł. (obliczone na podstawie kalkulatora odsetek kredytowych przy założeniu zobowiązania w

kwocie 11.340,97 zł., czasu na jaki została zawarta umowa (...) miesięcy, oprocentowania wg oświadczenia powoda w pozwie 8%, raty równe i czas rzeczywistego obowiązywania umowy do 9.06.2020r. czyli 10 miesięcy). W sumie daje to kwotę 11.915,30 zł. pozwana spłaciła kwotę 1.570,60 zł. do zapłaty pozostaje **10.344,70 zł.**

Powód domagał się zasądzenia skapitalizowanych odsetek karnych za opóźnienie w spłacie rat w kwotach 327,56 zł. (pożyczka nr 1) i 1.043,40 zł. (pożyczka nr 2) obliczonych za okres od dwóch dni po zawarciu umów pożyczek do dnia 9 kwietnia 2021r. (data sporządzenia pozwu). Odsetki w wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie były liczone od rat, które obejmowały także należności, odnośnie których sąd uznał je za postanowienia abuzywne i nie obowiązujące pozwaną. Wobec niemożliwości weryfikacji jak przedstawiało się opóźnienie w spłacie rat obejmujących wyłącznie należne zobowiązanie, obecnie możliwe jest jedynie obliczenia odsetek za opóźnienie po rozwiązaniu umowy i od 29 lipca 2020r. (tak jak uczynił to powód w przedstawionej tabeli odsetek karnych k. 6) do dnia sporządzenia pozwu i od kwoty pożyczki i zasadnych kosztów poza odsetkowych (według oświadczenia z pozwu odsetki były naliczane od kwoty brutto).

W przypadku umowy z 8.04.2019r. odsetki za opóźnienie wynoszą **98,74 zł.** (liczone od kwoty zadłużenia przeterminowanego 2.809,72 zł. minus odsetki umowne 275,98 zł. czyli od 2.533,74 zł.).

W przypadku umowy z 12.08. 2019r. odsetki za opóźnienie wynoszą **380,75 zł.** (liczone od kwoty zadłużenia przeterminowanego 10.344,70 zł. minus odsetki umowne 574,33 zł. czyli od 9.770,37 zł.).

Łącznie skapitalizowane odsetki wynoszą **479,49 zł.**

Reasumując zobowiązanie pozwanej wynosi 13.633,91 zł. w tym skapitalizowane odsetki za opóźnienie 479,49 zł.

Sąd zasądził powyższe roszczenie z dalszymi odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od kwoty 12.304,11 zł. (suma zaległości tzw. brutto obydwu pożyczek) od dnia 10 kwietnia 2021r. Natomiast od sumy odsetek umownych, kapitałowych w łącznej kwocie 850,31 zł. odsetki zostały zasądzone w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie bowiem umowy nie przewidywały naliczania maksymalnych odsetek za opóźnienie od przeterminowanego zobowiązania odsetkowego. Ustawa kodeks cywilny przewiduje prawo żądania zasądzenia odsetek od zaległych odsetek od dnia wytoczenia powództwa, w tym wypadku nastąpiło ono przed dniem 10 kwietnia 2021r., wobec tego powód mógł domagać się zasądzenia odsetek od dnia 10 kwietnia 2021r., choć nie w wysokości wskazanej przez siebie.

W pozostałej części powództwo podlega oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. Powód wygrał proces w około 78%. Suma wszystkich kosztów to 8.217 zł., koszty powoda 4.617 zł., koszty pozwanej 3.600 zł. wobec tego jest ona zobowiązana do zwrotu powodowi kwoty 2.809,26 zł.

Sędzia

ZARZĄDZENIE

1/ odnotować uzasadnienie, zwolnienie lekarskie s. ref w dniach 20-24.09.2021r.

2/ odpis wyroku i uzasadnienia doręczyć pełn. powoda

3/ kal. 14 dni.

N. dnia 29 września 2021r.

Sędzia.